

N°. 20.

Pirmdeenä 15. (27.) Mai

1867.

Gefschemmes sinnas.

No Nihgas. Pagabhuse pirmdeena Sta Mai mums Nihdsineekem atkal bij preeka- un swehtkudeena, us lo patte pilssehta bij puschkojusehs bruh-tes gresnumä. Tanni deenä të zauri reisodams muhs apmelleja muhsu augsta Kunga un Keisera wezzakais dehis, Krohna-mantineeks ar farwu augstu Gaspaschu. Wiffas mahjas tannis eeläs, pa turrahm scheem augsteem weeseem bij jabrauz, bij pusch-
kotas ar raibeem dabrgeem dekkeem, ar farrogeem un pukku-krohneem un lauschu pulki bij nostahjuschees no pat dselsu-zekka namma pa wiffu zekku un eelabm libds pat daugawas mallai, fur tas fuggis stahweja, kam augstee weesi bij japawadda libds Dinamindei, fur Winnus gaidija tee farra-dampluggi, ar furreem brauks libds Kopenhageni. Pee dselsu-zekka namma bij us augsto weesu fanemschanu sapulzejuschees: weena dalka pilssehtas gwardu un schejenes farra-wihru, tad pilssehtas ammatneeku beedribas un ugguns-dseh-seju beedriba ar faweem farrogeem bij nostahjuschees rindä pa abbahm zekka puffedm. Pulksten 9 ar pulk-
lehm isgresnota lokomotive atwedda tohs waggonus, fur tee augstee weesi bij eelschä. Schè tai spohschi isgresnotä dselsu-zekka namma winnus fanehma aug-
stakee teesu un farra-spehka waldineeki, ewangeliskas lutteriskas tizzibas mahzitaju subtitee, pilssehtas un ritterschastes weetneeki, general-gubernatora zeeniga gaspascha, tad zittas dahmas un pulks jaunu meitu, të arri leels pulks zittu lauschu. Augstais Krohna-
mantineeks nu sehdahs wahgös general-gubernatoram blakkam un Leelfirstene Besarewna atkal ohtrös wah-
gös ar zeenigu general-gubernatora gaspaschu no pilssehtas gwardeem jahschu pawadditi un lauschu

pulkam gawilejohit un no zikkadeles wallehm ar leel-
gabbaleem schanjohit, brauza zaur pilssehtu us zikka-
deles basnizu un no tejenes atkal tublin us daugawas
mallu, fur dampluggi Winnus gaidija. Kad të
atkal farra-wihri un ohtris pulks pilssehtas gwardu
Winnus bij apfweizinajuschi, tad dseebataju beedribas
ar dseesmu tohs apgehaja un tad tautas dseesmu
spehlejohit un lauschu pulkam gawilejohit un no skaisi
puschkoteem fuggem ar libdsbrauzejeem un musi-
kanteem pawadditi, dewahs prohjam. Pulksten pulks
2 no Dinamides tee aishbrauza jubrä. — Ohträ
deenä, 9tä Mai pa telegrafu no Wentspils sinna
atnahza, ka augstee reisneeki pulkst. 6 no ribta tur
garram braufuschi un ar lasmanni pasubtijuschi
sinas, lo pa telegrafu tahlak laist.

— Lai gan agrak tahdu sinna bijam dabbujuschi,
ka muhsu augstäm Krohna-mantineekam libds arri
Greeku kehniensch Georgis — kas Krohna-mantineeka
schwahgeris — zaur Nihgu reisofchoht, bet të nebij
wis. Behterburgas sinnas stabsta, ka Greeku keh-
nisch tillai pirmdeenä effohit no Behterburgas is-
brauzis un pa dselsu-zekku us Kopenhageni reisofchoht,
bet pa desmit deenahm atkal atpakkat buhschoht Beh-
terburgä.

Wehl no Nihgas. Muhsu daugawas tilts
palikka pawiffam gattaws 7tä Mai.

No Behterburgas. Greeku kehniensch Geor-
gis palizzis bruhthans muhsu augsta Keisera brabta
meitai, leelfirstenei Olga Konstantinowna. 6tä Mai
wiffai Keisera familiai un Greeku kehniensch klabt-
buhdameem Greeku subtita ministra basniza tahs
faderrinaschanas labbad turreti Deema wahrdi. Weh-

lakt Keisera pillt turreja maltiti, fur 200 augsti weeffi pee galda sehdeja, jaunam faderretam pahrim weffelibu usdfehra un no ziffadeles ar leelgabbaleem schahwa. — 7ta Mai Keiseri aisgabja dshwoht us Barskoi-Selo.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Pahz Luffsemburgu tas nemeers gan beigsees un tahs deht karschs neiszelsee wis; jo konferenze Londonē jau norunnajuse tā, ka Luffsemburga tāpat kà libds schim paleel pee Hollandes, bet ziffadeles walles tur janoahrda un ta pilsfehda un semme paleel tahda, ka ta nekur nemaisahs pullā, ja tur us rohbeschahm buhtu karschs, un neweens winnus arri ne-aistiks. Pruhfchu kehniensch sawu karraspehku no turrenes weddihs prohjam un sawu karras-materiali arr. Hollandes kehniensch brihw til ween karraspehka tur turreht, kà waijag par fargeem, lai eelschigas fajulshanas nezeltos. — Kad tas wiss tā noteel, tad Franzuschu keisers Napoleons palikschocht pilnā meera un smehekocht atkal sawu meera-pihpiti, jo tad winnam wiffas bailes no ta turweja Wahzsemmes freposta buhschoht pagallam. Stahsta, ka, kad meers buhschoht notaisihts un apstiprinahts, tad Englande dohschoht to padohmu, lai wiffi walbineeki sawus karras-eerohtschus leekoht pee mallas un newaijadsigus karras-wihrus lai atlaischoht, ka meera-saule ween spihdetu pahz Giropu un nebuhtu zittam no zitta jabihstahs. Labbi, tohti labbi gan tā buhtu, bet fur tad wehl paleel tee diwi strihdini seemela Schleswigas un Turku-semmes deht? — No Hannoveres raksta, ka tur fleppen' wehl arween strahdajohht tee nemeera zehleji, kas ihpaschi jaunus wihreeschus flubbinajohht behgt no semmes ahra, lai Pruhfchi tohs nedabbutu netruhshos nemt un lai stahjotees wezza kehniensch Georga deenestā, kas arween wehl zerrejohht sawu walsti atpalkat dabbuht un tadeht karraspehku salassohht. Dauds jauni zilweki arr leekotees mellu-praweescheem blehnas eestahstihht un eijohht sawam pohstam pretti. Ja tas tā teesa, tad mums gan brihnums, ka wezzais kehniensch wehl warr eedohmatees tahdas leetas, ko tal nefad nespehs gallā west.

No Chstreiku walstes. Chstreiki leekoht sawu Wihnes pilsfehdu jo wairak nostiprinaht un walles zelt un pee schi darba strahdajohht pahri tuhstoschi saldati un ihpaschi tahdi, kas no Meksilas atpalkat nahkuschu. Baitam Chstreikeeschu redsejuschu, ka pehdeja karrā ar Pruhfcheem dauds netruhla, ka buhtu sawu galwas-pilsfehdu pasaudejuschu un tadeht gribb to apwalnoht, lai, ja us preefchu tā gaddahs, eenaidneeem te warr labbaki pretti turretees.

No Italias dauds sinnas nenahht, tapeh; laifam, ka taggad wiffa winnu darboschanahs us to iseet, sawu fajulluschu walsts mantu glahht un wairroht, ka teel riktigā kabrtā. — Kehniensch deklam Amadeus debbes-braukschanas deenā buhschoht kahjas ar kahdu firstu meitu un tahs swinneschoht ar

leelu brangumu. — Rohma fataisotees us leeleem swehtkeem, ko turrechoht Juni mehnesi Pehtera un Pahwila deenā, jo tad bislapi no wiffahm kattoku semmehm sanahkschoht te lohpa un pahwests 207 tizzibas mohzeltus par swehteem nofazzischocht.

No Parihses. Parihseeem taggad leelais darbs ar saweem weeseem, kas pa tuhstoscheem tur fanahht to leelo israhdischanu skattihht. Warr dohmaht, zit tur iddeenahs teel patehrehhts un kahda pelna Parihseeem. Berlineeschu raksta, ka Kreemu augustais Keisers pee winneem atbraukfchoht 18ta (30ta) Mai un ohtrā deenā atkal braukfchoht prohjam us Parihsi, fur libds 28tu Mai (9tu Juni) palikschocht. — 9ta Mai effohht Franzija pahnahzis frakts-kuggis, kas to pehdigo dalku Franzuschu karraspehka no Meksilas pahrweddis un ar to effohht wiffa ta leela brehka laimigi pabeigta. — Raksta arr, ka Franzuschi — lai gan wisseem sinnam, ka nefahds karschs wairs nebuhs, — tomehr sawas karras-waijadstibas arween wairojohht un riklojohht un zaur to kohpmanai nelahdā wihse wehl newarroht no karras isbailehm wakā tift. — Franzuschi wehl raksta, ka Stalias waldischana gribbohht no Rothschilda, kas Franzija dshwo, naudu leeneht un par to winnam kiblā doht tahs basnijahm un klostereem peederrigas muishas un semmes gabbalus. Bet Rothschilds, schihds buhdams, to nedarrischocht wis; jo us winnu tautu jau tā 18 gaddu fimtenus guktoht Kristus nahwes-waina, woi tad nu winsch scho grehku nastu buhschoht wehl leelaku sawai tautai uskraut, kad wehl kristigas kattoku basnijahs mantas laupischocht? Ne, to winsch nedarrischocht zittabi, ka ween tad, kad pahwests pats to winnam pakauschoht. Tā raksta weens zits leels wihrs, kas pats arri schihds irr, bihdamees, ka schihbi atkal neteekoht eenihdeti, ja Rothschilds tā darritu, kà Staleeschu pagehr. Franzuschu semme effohht tal ta weeniga semme, fur schihdeem til labbi klahjotees, tapeh; tad to laimi sem kahjahm miht? Staleeschu sinnas atkal stahsta, ka Rothschilds tahs kiblas effohht peenehmis gan un Staleescheem naudu leenejis.

No Englandes. Englandseschu wehl jo prohjam teesa sawus fatwertus Fehneeschus; wiss-wairat tohs sohda ar zeetumu us mehnescheem un gaddeem, bet zittus arr' ar nahwes-sohdu, kà kurschs pelnijis. Un ja kahdam nahwes-sohdu atlaisch, tad us wiffu muhschu to nodohd pee grubteem arrestantu darbeem. Zitti bes kahdas bihjaschanas paschi isreizohht sawus launus darbus un wehl zits, kas us mehnescheem pee zeetumneeku darba noteefahhts, isreizis, ka schi meefas-strahpe winnu wis nenoturrefchoht, pehzal par jo leelu dumpineeku palikt. Daschi tomehr effohht arr' deesgan bailigi un tee zeetumā buhdami, tiklojohht ar to sawam sohdam isbehgt, ka apnememotees, zittus libdswainigus usdoht un wiffus winnu nedarbus peerahdiht. Teefas arr zittus gan peenemmoht, bet woi tee pawiffam bes sohda paliks

paschi, to netizzam wis. — Englande libds schim arween zildijahs ar to gohdu, la pee winneem iszetotees wiffas jaunās isdohmāschanas un sfunstes un tā gan drihs arr' bija. Bet taggad kahds inscheeneru beedribas preekschneeks ar zitteem beedreem gohda-maltiti turredams, schehlojees, la winnam negribboscham un ar ihstu reebumu effoht jafalka, la pa teem pehdejeem 10 gaddeem maschinu buhschanā ahrsemmes effoht tahlak tikfuschas un wairaf jaunās isdohmāschanas warroht usrahbiht ne la Englande. Englandes leela awise „Teims“ ralktoht, la Parihses leelā israhdischanā warroht redseht, la Franzusch, Chstreekschi un Belgeesch eelsch dselsu darba Englandseschus neween panahlfusch, bet wehl tahlak tikfusch. Tapat arri drahnas, willana un sibda, ahrsemneeki prohtoht labbas taifihht ne la Englandsesch. Til to warroht fazzihht, la Englandes rohl'pelai un ammatneeku selki effoht tee labbaee meisteri eelsch ta, saweem darba-dewejeem par spihhti us reis no darba atstabees, lai leelaku lohni dohd un tas Englande noteelohht wairaf ne la jekur zitur. — Kad gandrihs wiffas zittas semmes schelohjahs pahr naudas truhkumu, tad turpretti Englande leelahs, la pee winneem effoht naudas papilnam un preezajahs, kad kur us ahrsemmi dabu kahdas summas isleeneht, kas atkal nefs labbas rentes un la winneem effoht par leelu labbumu, la taggad Italia zaur Rothschildu naudu gribboht leeneht. Schinni paschā neddekā teem atkal peenahlfchoht leels pulks selta no Amerikas un no Australias, un tadeht ahrsemnju naudas papihri, ihpaschi Italeeschu, pee winneem dauds saudejoht no sawas wehrtibas. — Ar to leelo milsu-kuggi Lewijatanu jeb Griht-Isstern Englandseschem naw nekahda laime. Taggad tas gutfoht Liverpubles ohstā un bijis isrihlohts us to, reisneelus waddaht us Parihses leelo israhdischanu, — bet nekahdu frakti nedabbujis. Kugga laudis bijusch i faderreti us 3 mehnescheem un kad tee nu taggad teekoht attalsti, tad kahdi 300 fabebrojuschees un kugga beedribu apfuhdsejuschi pee teefas, pagehredami no tahs 4500 mahzinas sterlinu. Sinnams, la teefa nekawejahs kuggi apkihlahht un nu taggad nahloht wehl dauds zittas fuhdsibas arri klahht. Atkal jastahw meerā. — Leelais telegrafa labels, to pehrn us Ameriku steepa zaur juhru, atkal samaitajees un pa to starpu jaissteekoht ar to wezzo.

No Spanijas. Spanijas waldischana schelastibu parahdijuse teem karrā-wihreem, kas pehrn prett waldischanu dumpojahs, bet til teem semmaeem ween, offizeereem ne. Tee saldati un kapraki, kas taggad zeetumā, teekoht palaihti us brihwahm kahjahm un tee, kas no semmes isbehgusch, woi israiditi, warroht pee Spanijas teefahm, jeb ahrsemme pee Spanijas fuhhtiteem ministereem peeteiftees, la gribboht atpalkat nahkt. Karrera-ministerija tohs tad peedallischochht pee daschadeem pulkeem.

No Turku walstes. No Konstantinopeles

raksta, la Turku taggadejs karrā-waddons Kandia, Omer Pascha, 22trā un 23schā April diwās weetas Spakiotus sakahwis, bet pehzal schee winnu paschu aisdinnuschchi atpalkat un tam leelu flahdi padarrijuschchi. Kā tas wifs notizzis, pahr to naw nekahdas flaidras finnas nahlfuschas. Greeku dampkuggis Arkadion turu pee Kandias pilsehtas pee enkura nolizzees un atweddis preeksch Kandias Greekeem 100 palihgus, pahrtikku un bisfahles. No teem 15 Kandias krittitu kauschu weetneekem, kas bij us Konstantinopelt gabjuschi — jeb ar warru us to speesti — septini pasleppen' aissbehguschchi us Greeku semmi, farakstijuschchi gramatu pahr Turku netaisnibu un to fuhhtijuschchi pee wisseem ahrsemnju weetneekem. Kreewu wehstneeku generali Ignatjewu sultans fanehmis tapat zeenigi un tam tahdu paschu gohdu parahdijis, la Franzuschu wehstneekam. Bitta sinna stahsta, la Turkeem 3 deenas Kandia kaujotees 3000 karrā-wihri effoht krittuschchi. Teshaliā dumpineekem effoht isdewees labbā weeta cestahtees, kur tee spehzigi warroht Turkeem pretti turretees. Wiffi Giropas walbineeku weetneeki us sawu walbineeku pawehleschanu sultanam dohdohht to padohmu, lai tas Kandiu atlaisch no sawas walsts noht, — bet sultanam us to wehl kuhtrs prahts.

No Seemel-Amerikas. Zittureiseju wehrgu walstneeku presidenti Dahwi taggad us stipru apgalwofchanu effoht no zeetuma islaiduschchi ar to sinnu, la, til to teefas winnu fauts, tam atkal par zeetumneeku japadohdabs. Stahsta arr, la ta galwofchana un apnemfchanahs til tā mohdes un eeraduma deht ween norunnata; jo ja winsch us preekschu wairs nekahdas blehnas nedarrischochht un us dumpi nedohmaschoht, tad winnu arri nekahda teefa wairs ne-aistifschochht. Tas effoht Amerikas waldischanai par leelu gohdu, la winna prett pascheem saweem leelakeem eenaidneekem tā lehnprahhtigi is-turrotees; jo zittās semmes gan jau tas tā nebuhtu notizzis un Dahwis sawu galwu nebuhtu us rumpja paturrejis. — Raksta arr, la tais deenwid'neeku walstēs taggad leels truhkums un ir pats bads esfoht kahjās un tas itt ihpaschi tā effoht Georgias walstē. Strihdibas ar zitt'reisejeem wehrgeem nemas negribb beigtees: zittās walstēs gan tapat mellu tā baltu zilweku behrneem floblas wehle, bet zittā walstē atkal baltee negribb nowehleht mellajeem ar teem pascheem wahgeem braukt, ar to baltee brauz. Kā jau agraf fazzijam, tā irr: gaddi pa-ees, kamehr wezjee wehrgu-turretaji atfihhs, la mellee tahdi paschi zilweki la baltee, un warr buht, la til pee nahfofcha auguma mellais sawu pilnigu zilwezibas-gohdu peedsihwohs.

No Meksikas. Behdigas leetas ween no turrenes dsirdamas. Ka keisers Maksimilians uswarrehts un winna karrā-spehks sakauts, to jau sinnam, bet meers wehl naw un arr tas naw flaidri sin-nams, kur keisers schim brihscham atrohdbahs. Zil

warr saprast no tahm sinnahm, kas sajuktufchas nahf, tad ta rahdabs, ka Kweretaro pilssehta, fur keisers bijis eelschâ, effoht uswarreta un keisers pats effoht paslebbees, gribbedams kluffam no semmes tift abrà, jo uswaretaji nefahdu faderreschanohs negribboht peenemt. Pee Pueblas effoht bijuse til affinnaina un karsta kauschanabs, labda wehl nefad Melkila ne-effoht peedsihwota un tur arr Suaristi paliffuschi par uswarretajeem. Keisera generalis Markez pakaufchanu dabbujis, dewees us galwas pilssehtu, tur itt karsti wiffas teefas israhjis, ka tahs til fnauschoht ween un sawu ammatu aismirstoht, sohdijs, kas sohdam, fanehmis saldatos, fo warrejis dabbuht, ispeedis laudihm 400,000 dollarus nauwas un tad duhschigi mettees Suaristeem wirfû, fur tizzis isputtinahs, pafaudejis laudis un nauwu un tiffu pats warrejis isbehgt. Tè paliffa! — Bet neba jau tuhlin meers buhs, tad Suarez wiffu buhs uswarrejis? Kas nu to dohs! Irr winnam atkal saws prettineeks, generalis Ortega, kas jau taggad us sawu rohlu semmi pohsta un zitti pulku waddoni jau taggad winnam peekerrabs. Melaimiga semme!

No Leepajas pufes, tai 1mâ Mai. Garra un nepastahwiga mums schogadd gan bija ta seema, prohti no Sta Nowember lihds Stû April; bet stiprs fals naw dauds redschts un pahri par 20 grahdehm arri nefad naw gabjis. — Tas beidsamais seemas zelsch ar 5 grahdehm fallu bija no Marijas pasludinafchanas deenas (tai 25tâ Merz) lihds 31mam Merzam. — Silts laiks naw dauds scho pawaffari bijis, bet til leetainich, wehjainich un pastarpehm aufsts. Tahs firtahs 3 deenas bija tai 8tâ, 9tâ un 10tâ Aprili un tad arri sahla meschôs sneegs kust un leelas un masas uppes gabja pahrschubduschas par trasteem. Wentâ un Bahrtawâ effoht uhdens scho-gadd' leels bijis.

Par leeldeenahm bija aufsts wehjainich laiks, kas mas no lohpu ehdama tufschus lautinus preezinaja. Par nedaschu gaddu tahds truhlums pee ehdama ne usnahza tà schogadd' un tas gaddijahs zaur to ween ta wehrn mitru to feenu fanehma un tamdeht, ka arri salmeem nefahda gaußiba nebija. Ir schodeen mehs 1mo Mai rakstam, bet wehl mas preeka lohpineem lauta; sahle nu til sahlf spihdeht un — deenas — wehl aufstas tà aufstas, jebfchu lagsdigalla jaw truhmôs pohpa un dscheguse meschâ kuffo un besdeliga jaw ligdu paschobese taifa. — Pirmais pehrtons bija pee mums tai 9tâ Aprili un rudsi rahdabs par seemu labbi mittejuschi, lohfschi jaw salko un sahlf augt. Sirni, aujas un lehzas jaw apsehti un kartuppefeem semme gattawa.

Lihds 21ma April irr Leepajas ohstâ 56 fuggi atnahlfuschi un isgabjuschi ar prezzehm 47 fuggi.

No Wormses, Wahsemme, pahri to Luttera peeminnas-sihmi raksta tà: Jau gribbejuschi to schinni

gaddâ Juni mehnesi gattawu dabbuht un pafaulei preefsch azzim stahdiht, bet tas darbs aiskawejees zaur to, ka skunfligais mudutu meisters Nietschels nomirris. Ta komiteja, kas pahri wiffu to darbu walda, taggad sinnamu darra, ka nahfoshâ gaddâ Juni mehnesi wiffu buhschoht pilnigi gattaws. Schinni waffarâ wiffu afminna grunti jaw buhschoht gattawu taifcht. Effoht arri jau dauds bilde, jeb zilweku un pilssehtu tehki gattawi. Nomirrejs arri jau gattawus pataifjis Luttera un Willeffa mudutus, taggad strahdajohht zitti skunstes meisteri un paschi tee tehki arri jau dauds effoht gattawi isleeti, tà Lutters, Willefs, Hufs, Peter Waldus, Melanchtons, Salschu kurfirts Friedrich, landgrabs Siblips un wehl daschi zitti. Lihds schim par to darbu jau isdohti 106,964 gulschi.

Es juhs nepanettifchu bahrius.

Sahn. ew. 14, 18.

Kad mibteem Mahjas weefa lassitajeem jau esmu sinnu dewis, ka Dikku draudse 19tâ Februari 1867 sawu mibtu gannu Meilen pawaddijuse un no ta schelrusees un bes ganna paliffusi, — tad nu schè atkal dohdu sinnu, ka winna irr atkal driht to preeku peedsihwojusi, ka Pestitajs scho sawu dahrgu apfohlfchanu pee winnas peepildijis un winnai jaunu gannu eedewis un winnas widdû stahdijs.

Muhfu taggadejs jaunais gans un mahzitajs irr lihdschinnigs Laudones palibga mahzitajs Vogel. Winnu mums par gannu un mahzitaju eewedda un eeswehtija Dikku basnizâ un draudse treschâ swehtdeenâ preefsch leeldeenâ, tas irr 26tâ Merz 1867.

Minnetâ swehtdeenâ gan par leeku leeli sneegu putteni plohsjahs, bet tomehr draudses lohzeeki gan braufschus gan sahjahm, tà katram bij eespehjam, us mibtu basnizu steidsahs to preeka deeninu pawaddiht, ka til dauds bij sanahlfuschi, tà to agral nemas newarreja dohmaht.

Mahzitaja eeweddejs un eeswehtitajs bija Walmeera aprinka prahwests, Leel-Sallazas draudses mahzitajs Jungmeister un lihds ar winnu wehl bija Matifschu draudses mahzitajs Moltrecht un Allojas draudses mahzitajs Meyer. Prahwests Jungmeister mahzitaju swehtâ ammatâ un weetâ eewedams, runnu turreja pahri Apustuka Bahwila wahrdeem, 2 Tim. 4, 5.

Kad prahwests par scheem wahrdeem eewefchanas runnu bija turrejis, tad lihds ar winnu Moltrecht mahzitajs un Meyer mahzitajs muhsu jaunu mahzitaju eeswehtija. Kad mahzitaja eeswehtifschana bija isdarrita, tad ebrgelu lohri tiffa dscedata jaula dsesma us balsim: „Al spihdi swehta gaismina.“

Mahzitajs kanzels lahpdams sawu jaunu draudsi wiffpirmal apfweiznadams tai istabstija un apleezinaja, ka schi deena teescham winnam effoht tahda, fo tas Rungs winnam effoht dahwinajis; jo winsch to nemas ne-effoht dohmajis, ka winsch buhschoht

palikt miškā teh' semmē, bet effoht jau bijis gluschi fataifijees us Kreemu-semmi eet un kahdu Luttera draudsi pee Afowas jubras usnemt, tad gluschi negaidita winnam ta usajinaschana peenaklusi, pee Diklu draudses sawu darba weetu usnemt. Par to winsch nu effoht libgsmis un preezajotees, ta tas Kungs winnam sawu prahdu ta skaidri sinnamu darrijis. Bet lai nu gan winnam, mahzitajam, schi deena effoht libgsmoschanas un pateizibas deena, tad winsch gan to newarroht zerreht, ta winna draudsei arr buhschoht par tahdu leelu preeka-deenu; jo draudsei schodeen ar noskumschanu effoht japeeminn preekschejais lohti mihtots gans, no ta bijis jafschirrah; wezza ganna mihlestitu winna desmit gaddus ar preeku effoht baudijusi, woi jaunam mahzitajam buhschoht tahda mihlestita, to winna nesunnohht. Bet to mehr winnai japeenemm eepreezinashana no Deewa wahrdeem. Un scho eepreezinashanu lai winna fanemmohht no Sabna ew. 3scha nov. 29ta un 30ta p. Par scheem wahrdeem sawu sweizinaschanas spreddiki fazzidams, mahzitajs mahzija: 1) Ar to draudsei buhs eepreezinatees, tad no mihta ganna jafschirrah? — Ar to, ta Jesus irr winnas ihstems Bruhtgans un Gans, tahds tas nemirst, tas ne-aiseet, tas neschirrah, — tad tadeht arri winnu ne-apolohptu muhscham nepamettischoht. 2) Ko no jauna mahzitaja buhs zerreht, un to par winnu no Deewa buhs luhgt? — To buhschoht zerreht un luhgt, ta lai winsch buhtohht Jesus, ta bruhtgana draugs, tas par winna balfi preezajahs ar swehtu preeku. 3) Kahds darbs, nu buhs jastrahda mahzitajam un draudsei? — Mahzitajam un draudsei buhs saweenoteem us to dsibtees, ta paschi eetohht masuma un ta tas Kungs Jesus lai eetohht leelumā; mahzitaja un draudses grebteem buhschoht just un nespehka palikt, Jesum buhschoht jo deenas jo wairal spihdeht un walduht mahzitaja firdi, draudses firdi skohlās un mahjās. Kad tas notifschohht, tad buhschoht schi deena draudsei palikt par preeka un libgsmibas deenu.

Lai Deews tas Kungs scho spreddiki swehti pee draudses lohjektu firdim, to mihteem lassitajeem schē ihsumā esmu peeminnejis, jo bija par leeku jauts spreddikis, tas firdis fildija un tas dascham draudses lohjektam affaras isspeeda.

Mahzitajs spreddiki beidsis, dseedaja: „Ta grunts, tur dibbinajohs Irr Kristus affinis.“ Tad firsuigu luhgschanu turreja pahri mihtu draudsi Deemu to Kungu luhgdams.

Pehz tam Dhsol walsts dseedataji dseedaja altara lohri jaunu mahzitaju apfweiznadami us balsim schahs perschinās:

1. Tew jaunais gans schodeen apfweizam,
Gelsch wihta kalnu eewestu,
Tew laim' un preeku mehs wehlejant.
Ak, lai Deews tew to dahwatu!
Lai winsch tew' arween stiprina,
Ar Garra raffu flazzina.

2. Ka spehzijs warri Deewa wahrdu
Arweenu preeka fluddinaht
Un tohs mums darricht mihtus, gahrdus,
Kad behdas speedihs, preezinaht.
Tas Rehnisch wiffu kehniu,
Lai tewim, gans, dohd swehtibu.

3. Remm Garra sehbinu few rohkā
Un strahda preezijs wihu' kalnā.
Zehri eelsch' ar spehku niknā grehka,
To wahti tad fadseedina.
Lai Deews dohd tewim gudribu,
To luhdsam mehs ar preezibu.

Kad mahzitajs pehz spreddika sawus altara darbus bij pabeidsis un Deewa kalposchana bija pilnigi beigta, tad Dhsol walsts skohlmeisters Buiwa ar schahdeem wahrdeem mahzitaju apfweiznaja:

„Augsti zeenijams muhsu jaunais Diklu draudses gans un mahzitajs!

Tas debbes augstais Deews, kas irr brühnischligs padohmā un warrens darrischana, bija to debbesis nospreedis, ta muhsu lohti mihtotam mahzitajam Meiken wairadseja no schihs muhsu draudses schirtees, eelsch kurras winsch desmit gaddus ar leelu uszihribu un swehtibu bija strahdajis un leelu mihlestitu schinni draudse bij mantojis. Mehs winnu preeksch peezahm neddetahm no schihs basnizas un altara ar leelahm firds-fahpehm pawaddijam un palikkam tā awis, kam ganna newaid. Suhz, zeenigs mihtais mahzitajs, ar leelu mihlestitu tublin stahjatees winna weetā un libds scho preeka deeninu muhs gannijat un to debbesis zeku mums rahdijat. Par to leelu mihlestitu Sums schodeen firsuigi pateizu. Kad nu Deews tas Kungs, kas debbesis stary kehribim sehsh, irr to nospreedis, ta Sums buhs muhsu draudsi aplohpt un gannihht un mums par mahzitaju buht un ta preeka deenina irr schodeen peenaklusi, ta Suhz effat schinni basniza un draudse mums par gannu un mahzitaju no augsti zeenijama prahwest'tehwa un mihteem ammata brahteem eewests un eeswehtihhts; tad Suhz, augsti zeenijams mahzitajs, schai preeka deenina Jesus wahrda apfweiznaju un Sums dauds laimes un preeka wehleju schinni draudse peedsihwoht un leelu mihlestitu mantohht. Lai Deews tas Kungs Suhz ar laizigahm un garrigahm mantahm baggatigi apfwehti, ta Suhz warrat scho draudsi, ta ta Kunga dahrgu wihta-kalnu aplohpt, ta Suhz warrat winnu, tam Kungam Jesum tā patihlamu bruhti fataifihht, ta lai schi muhsu draudse warr palikt, ta weena dsihwa draudse, ta tam Kungam Jesum us winnu naw jafalka tā us Sardus draudsi: Tu effi nomirrusi. Lai Deews arween, mihtais gans un mahzitajs, Suhz luhpas swaidi ar to dahrgu elji sawa swehta Garra, ta tahs preeka atwerrahs un ta warrat mums tohs dsihwus Deewa wahrdu baggatigi fluddinaht un Deewa wahrdu gannibas muhs gannihht. Lai Deews tas Kungs Sums palihds to Garra sehbinu arween stipri rohkā turreht un ar to

zirst wisseem eenaidneeem, kas gribbehs schinni wihna-kalnâ eefschâ laustees un to pohstih. Lai Deems ar saweem mihteem engekeem no wiffahm breefmahm Jubs farga un glahbi un lai nogreesch no Jums un Jubsu laulata drauga un mihteem behrnineem wiffas fehrgas, sahpes un wahjibas.

Wihna-kalnâ strahdabt un to lohpt, irr grubts darbs un tur waijaga leelas gudribas, tadeht Deemu luhbsam, lai winsch Jums dohd daudj gudribas un fapraschanas, ka warrat latru draudses lohzeleli ka sarru pee Jesu Kristu to ihsteno wihna-lohku, ar to Deewa wahrdu faiti peeseet, ka neteel zaur sahtana wehtru ko tas fazels, noht lausts. Lai Deems tas Kungs Jums palihds tabs debbes walstibas atflehgas, kas Jums dohtas, ar leelu gudribu rohla turreht un kraht debbes walstibas mantineelus. Lai winsch Jums palihds wiffus behdigus preezinah, apallojuschus zekâ west un rahdiht wisseem to zekku kas aiswedd us to debbes Jerusalemi, fur mums irr tabs ihstabs mahjas. Lai winsch Jums palihds ar leelu gudribu un zihribu wiffu to isdarriht, kas Jums pehz ta dahrga, swehta un augsta ammata, ko Deems Jums ustizzejis — peellahjabs. Lai winsch tas Kungs Jesus Jums palihds pareisi zihnitees to labbu tizzibas zihnischanu, un tad buhseet peeluffuschu un tas dshwibas walfars peenahs — tur muhschibâ mantohht par lohni, to nesawihstamo gohdibas frohni; lai Jubs tad tur debbes walstiba warrat spihdeht, ka tas debbes gaischums un debbes kahsu nammâ pee mihta bruhhgana Jesus lihgmohht, fur tad lohpa lihgmofimees un lihds ar engekeem flaishtas dseefmas dseefasim un baltâs drehbes gehrbti Salemas klajumâs staigasim un tahdus preekus baudisim, ko scheinan aqs naw redsejusi un aus naw dsirdejusi un kas neweena zilweta firdi naw nahjis.

Deems tas Kungs lai pee Jums wiffu baggati peepilda, ko Jums wehlu."

Behz tam dseedaja ar wiffu draudsi wehl scho perschinu:

Wihna-kalnâ grubti strahdabt:
 Par latru sarru waijag' gabbabt,
 Ka neteel no tew, Jesu, lausts.
 Miltam gannam spibdi firdi,
 Kungs Jesus mihtais, arr' to dsirdi
 Ta gohda-kehniusch leels un augsts.
 Lai firdis winsch mums sild'
 Ka swehts preeks tabs peepild'!
 Lai pazellahs
 Us debbesim
 Kungs pee tewim,
 Kur muhschibâ tew flawesim.

J. Buwa.

Jauna grahmata.

Kad pahr jaunahm grahmatahm runnajam, tad jafalka: schinnis laikos tabs pateesi ka sehnes aug no semmes ahra. Rastitaju papilnam un katris lab-

prahht gribb sawu darbu gaismâ laist. Bet kad scho prezzi pahrluhlojam, tad daschas atrohdam tahdas, fur rastitaji tillai pehz sawa prahhta darriuschi, neluhlodami, woi lassitaji arr' ko warrehs fapraht woi ne. Gramatinas no wahzwallo das tullotas, bet tullotajs tullodams pawiffam aismirsis latwiskas dohmas, un wahrdu salizzis tapat ka wahzwallo dâ. Lai nu gruntigs Latweets, kas wahziski nemahht, tahdu grahmata fapraht! — Tad wehl tas jaunâs mohdes spohls dascheem rastitajeem par waddonu eekahpis pakausi, ka neween melle ortografiju katris pehz sawas wihses un eedohmas grohsiht, bet daschs arri no daudj wahrdeem gribb istaisiht weenu paschu un ta wehl daudj un daschabi kehmojahs us lassitaju rehlena, ka janopuhschahs un jafalka: „Prahtia, nahz mahjâ!“ Te jafalka, ka tahdi rastitaji nemas ne-apdohma un nebehda nelo pahr to, woi lassitajam arr' kahds labbums teef. Ar tahdu wallodas un rastu fastahdischanas grohsischanu neko labbu nepastrahdabs. Stahde ween, ka tahdi krahmji dascham lassischanas lusti pawiffam isdsenn no firds un galwas ahra.

Tomehr isnahht arri grahmata, kas ihstenas pufes nosauzamas un kas lassitajeem garru un prahthu atjauno un atspirdsina. Kad tahdu grahmata drufku ween pahrluhlojis, tublin warr nomanniht, ka rastitajis sawu galwu naw taupijis, lai lassitajeem warretu labbi derreht. Starp schahdahm pukkehmi arri irr flaitama ta nupat isdricketa

Stohlos maife jeb ohtra dalla Schaka lassischanas grahmatai, ko ar draugu palihdsibu stohlneeem apgahdajis Ludwig Heerwagen, Gaujenes draudses mahzitajs. Rihgâ 1867. — 256 lapp. p. Sniski. Stipra wahla eeseeta malka 50 kap. f.

Pusrubli gan ta malka, bet kas noprattih, kahda derriga schi grahmata, tam arri nebuhtu schehl wesele rubli par to malkahht. Schinni grahmata usseet mahzibu un derrigu sinu til daudj, ka daudjreis desmit grahmata islassidams to nepanahst. Preeksch semmju stohlahm ta pateesi ir maife sauzama, maife kam aisdars jeb pawalgs arri klahht. Wiffas mahzibas un sinas te ta irr eedallitas, ka jauneem lassitajeem deen' pa deenu stipraka barriba teef dohta, wiss eet ta ka pa pakahpenehm us augschu un ka sohkeem us preekschu. Apluhkofim klahht, kas tai grahmata lassams.

Imâ dalkâ te irr pasazzinas, tahdas ka behrneem patihkamas, faprahtamas un tahdas tee labprahht mihto dsirdeht, kam klahht peeliktas jaulas stahstu dseefmas.

Utra dalkâ jauhi stahsti, patihkami lassiht un pilni derrigu mahzibu; teem gallâ attal dseefmas.

Illschâ dalkâ lassamas dabbas sinas. Te nu dabbu lassiht, kahdi swehri, lohpi un putni pasaulê,

lahdas sinis un swebri jubrâ, lahdi stahdi un kohli, pahr dabbas spehleem, no la zekahs raffa, migla, leetus, kruffa un t. pr., — wiss gaischi un saproh-tami isstahstihis, la ikkatriis ar preefu to warr las-siht un par pabeigu të atkal dseefmas.

IVtâ dakkâ lassams par wehrâ leekameem wi-h-reem un notikkumeem. Tè nu leels pulks stahstu pahr dauds wezzahm kauschu tautahm, kâ tahs zehluschahs un dsihwojuschas, lahdi tahm eeraddumi bijuschî un kâ tahs atkal gurruschas; pahr dauds wehrâ leekameem notikumeem, ko gauſchi wehrtis sin-naht un ko tit leelôs pafauls stahstôs atrohð; pahr leeleem wihtreem, kas dsihwojuschi pafaulê, kahdus leelus wehrâ leekamus darbus tee isdarrijuschî, — ka deht tee muhscham peeminnâ paliks woi kâ zil-wefu labba-darritaji, jeb kâ warmahkas; tad pahr jaunahm derrigahm isdohmaschahanahm, pahr leeleem farreem un t. pr. un gallâ atkal dseefmas.

Vtâ dakkâ par wezzeem Latweefcheem, kahdi tee bijuschî no feijas un apgebrâ, kâ tee dsihwo-juschî, kahdi teem bijuschî eeraddumi, kahda waldischana, kahda tizzibas buhschana, kahdi swehtfi, kahdi preesteri un par pabeigu Latweefchu tautas dseefmas. Kurrai tautai gan nepatiltu sinnas pahr sawu wezz-tehmu laikeem un dsihwes-buhschana lassihit? Tapat arr' muhsu brahtem schahs sinnas buhs par patil-schana un par preefu.

VItâ dakkâ Geografijas sinnas, jeb aprat-stischana, kahda muhsu semme, kahdâs dakkâs ta ee-dallita, kahdas tautas të mahjo un kahdas katras tahs semmes dakkas un tahs walstes irr. Schahs pawiffam waijadsigas sinnas katram prahdigam zil-wefam un awischi lassitajam, jo bes tahm tas tit labbi kâ muzzâ audsinahis un pa spundi barrohts. Tè arri stahsta pahr dascheem dabbas brihnumeem un pahr teem to daschadu tautu eeraddumeem un dsihwi. Tè klahit atkal dseefmas.

VItâ pehdigâ dakkâ Latweefchu fakkami wahrdi, kas israhda, ka Latweefcheem arri deesgan prahda un sapraschanas, labbas mahzibas un garrus teikumus ihfôs wahrdôs isfazjihit. Arri të par pabeigu kahdas stahstu dseefmas peelittas.

Tâ të ihsumâ effam isstahstijuschî, kas tanni grab-matâ lassams. Kai lassitaji paschi spreesch, woi mums taisniba woi now, kad to usteizam un is-flawejam par ihsti derrigu grabmatu ihpaschi semmju ffohlahm. Tadeht pateiziba nahlahs wisseem teem, kas ar sawu palihpsibu pee schahs grabmatas fa-gahdaschanas publejuschees un pawiffam tam mihtam Latweefchu tautas draugam, kas to salizzis un gaismâ laidis. Kur dauds lohpa strahda, tur sinnam, arri gaddahs daschi wallodas wahrdi, kas zittâ apgabbalâ naw pasihstami; bet par to nekaisch, — zaur to daschi derrigi wahrdi tiks tahlaf sinnam un pasihstami; ir daschu wahrdi un teikumu

warrehis apspreesit, woi to us preefschu paturreht woi ne. Bes driffes misseschahanahm arr' schi grabmata naw, bet to neweens par taunu newems, nedf buhs kahdeem par peedausfchanu, jo bes tah-dahm wainahm naw ne weena grabmata. Mehst tit no firds wehlejam, ka schi grabmata jo driht jekku atrastu laudis un ka ta daudf labbus auglus nestu! R.

1867.

Schjas padohmi preefsch isprohwefchanas

I.

Pawaffarâ.

No 23fcha April lihðf 4ta Mai irr pirmâis seh-jas laiks.

No 4ta Mai waijaga labbibai fanahuschai buht. Slapjums lihðf 25ta Mai.

No 22tra Mai lihðf 7ta Juni buhs ohtris seh-jas laiks preefsch linneem, ausahm un meescheem, weenalga kahdâ semmê.

Kartuppelus no 25ta Mai smagrâ semmê un drufku agrafi weeglä semmê buhs stahdiht (list.)

II.

Ruddeni.

No Sehfabâ deenas lihðf 4ta August agrajee rudfi sehjami; teem buhs faknes weffelas.

No 22tra August lihðf 30ta August buhs rudfu sehſchana beigt. — Bet eefsch fuhdotu labbu tautu semmi preefsch Mitteleem par neddeku.

M. B.

Wissu-jaunaka sinna.

No Ribgas. 10tâ Mai pa telegrafu no Ko-penhagenes atstrehja tahda sinna, ka tai paschâ deenâ (10tâ Mai) pulst. 4 pehz pussdeenas muhsu augstu weefu fuggi tur parahbijuschees jubrâ un kchninsch ar krobna-prinzi braufuschî ar sawu fuggi pretti, weefus apweizinaht. Pulst. 6 leelgabbaleem no wiffahm batterijahm schaujoht un leelam kauschu pulkam gawilejoht, eebraufuschî ohstâ un islahypuschî mallâ, kur wiffa kchnina familija un daudf augsta-tee lungi tohs fanehmuschî un atkal kauschu pulkam gawilejoht kchninsch sawôs wahgôs tohs pawaddijis us krobna-printscha pilli, kur augstee weefi apmettu-schees un no balkona laudihm par preezigu fanem-schana pateikuschees.

Mihlun usminneschana 13tâ Ari.

- 1) Desmit pirksti klaweeres spehlejoht.
- 2) Wehsis.

Lihðf 12ta Mai pee Ribgas amahuschî 369 fuggi, 361 strubgas un aisgahuschî 36 fuggi.

Atbildedams redaktehs A. Leitan.

No zensures atwehlehts.

Ribgâ, 12. Mai. 1867.

